

Sensurere eksamen

Her finn du informasjon som er relevant for deg som skal sensurere eksamensoppgåver.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 01.08.2024

Ved sentralt gitt skriftleg eksamen skal kvart prøvesvar sensurerast av to sensorar. Statsforvaltaren har ansvaret for å utnemne sensorar.

Datoer for eksamen og fellessensur

- [Datoer for eksamen i grunnskolen](#)
- [Datoer for eksamen i videregående opplæring](#)

PAS - eksamen

[Logg inn for å sensurere eksamen](#)

Retningslinjer og sensorretteiing

Retningslinjer for sentral sensur ved sentralt gitt skriftleg eksamen i grunnskolen, grunnskoleopplæring for vaksne og videregående opplæring.

Ved sentralt gitt skriftleg eksamen skal kvart prøvesvar sensurerast av to sensorar (jf. opplæringsforskrifta §§9-33 og 15-22). Statsforvaltaren har ansvaret for å oppnemne sensorar.

Sensorane skal vurdere prøvesvara i samsvar med reglane i forskrifta til opplæringslova.

Viktige dokument ved sensureringa

Vi publiserer vurderingsskjema fortløpande.

- Eksamensrettleiing

For nokon fag kan det være lurt å også sjå på:

- sensorrettleiing
- vurderingsskjema
- førehandssensur

Det er rektor som skal annullere eksamen til en elev dersom det i sammenheng med gjennomføringen oppdages juks eller forsøk på juks jf. opplæringsforskriften §§ 9-42 og 15-25. Dersom sensor har mistanke om at eleven har fuska til eksamen, skal sensor gje melding til rektor via PAS. Sensor skal setje karakter på prøvesvaret ut frå reglane for vurdering i forskrifta til opplæringslova.

Praktiske opplysningar

Ved å logge seg på <https://eksamen.udir.no> får sensor oversikt over:

- kandidatar som skal vurderast
- namn og adresse på medsensor

Sensor loggar seg på ved hjelp av ID-Porten eller Feide.

Sending av prøvesvar

Prøvesvara skal sendast elektronisk, først med penn på papir eller vere utskrifter. Dersom eit prøvesvar er levert som kladd, og det ligg ved særskild melding om spesielle tilhøve som ligg til grunn for dette, skal ein sjå på kladden som ein fullgod del av svaret. Sensor skal ikkje notere på sjølve prøvesvaret.

Viss kandidaten har levert eit prøvesvar utan innhald, skal kandidaten få karakter 1. Eit prøvesvar skal berre registrerast som "manglande" viss sjølve prøvesvaret ikkje er levert. Viss det er grunn til å tro at noko er gale med prøvesvaret, til dømes fordi ei fil ikkje er mogleg å opna, bør sensor kontakta Statsforvaltaren eller fylkeskommunen som har gitt dei oppdraget, for hjelp.

1. Papirbasert sensur

Sendingane med prøvesvar frå skolane skal innehalde:

- eit eksemplar av oppgåvesettet i faget
- prøvesvar med ev. vedlegg

Prøvesvara blir sende med post til sensor straks etter at eksamen er halden. Sensor får då om lag halvparten av prøvesvara. Sensor byttar med medsensor innan halvgått tid. Prøvesvar skal sendast som registrert post (ekspress over natta).

Prøvesvara skal returnerast til skolen eller eksamensinstitusjonen der kandidaten har teke eksamen.

2. IKT-basert sensur

Sensorar finn prøvesvara ved å logge seg inn på <https://eksamen.udir.no>. Sensorane får tilgang til elevsvara samstundes.

Fellessensurmøtet

Sensor får informasjon om tid og stad for fellessensurmøtet frå statsforvaltaren.

Før sensorpara tek til med samordning av vurderinga, er det ei felles samling der sensorane drøfter oppgåvesettet, korleis det har fungert, retningslinjer for karakterfastsetjinga og andre tilhøve. Oppmannen for grunnskulane og formøteleiar for dei vidaregåande skulene leier drøftingane.

Når sensuren er ferdig, fører sensorane endeleg karakter på <https://eksamen.udir.no>. Dersom det i ettertid blir oppdaga at ein karakter er registrert feil, må statsforvaltaren som har ansvaret for sensuren kontaktast.

Useme om karaktersetjing

Karakterar som sensorane ikkje blir samde om, eller er i tvil om, blir fastsette av oppmannen/formøteleiar. Spesielle tilhøve rundt kandidatsvaret tek sensorane opp med oppmannen/formøteleiar. Når oppmannen/formøteleiar har teke avgjerda, registrerer sensorparet den endelege karakteren på <https://eksamen.udir.no>.

Telefonsensur for fag/grupper med få prøvesvar

Denne forma for sensur må avtalast med i forkant av fellessensurmøte. Om

sensorane ikkje møter å fellessensurmøtes skal karakterane fastsettas i eit telefonmøte mellom 1. sensor og 2. sensor. Dei endelege karakterane blir førte for endeleg karakter på <https://eksamen.udir.no>.

Dersom sensorane ikkje blir samde, skal dei ta kontakt med statsforvaltaren som har oppnemnt dei.

[Eksamensrettleiingar, sensorrettleiingar, vurderingsskjema og førehandssensur](#)

Sensorhonorar ved sentralt gitt skriftlig eksamen

Utdanningsdirektoratet fastsetter tid som går med til sensur av sentralt gitt skriftlig eksamen med sentral sensur i grunnskolen og i videregående opplæring. [Se oversikt over satser.](#)

Grunnskole

Sensur ved sentralt gitt skriftlig eksamen i grunnskolen, varighet 5 timer

- Forarbeid: 3,5 timer
- Sensur: 20 minutter per besvarelse
- Etterarbeid: 6 timer

Klagebehandling

Det beregnes 20 minutter per elevbesvarelse. I tillegg honoreres 20 minutter per elevbesvarelse til den sensoren som skriver begrunnelsen i eksamenstjenesten. Klagesensor får betalt for for- og etterarbeid i tillegg til sensur fra og med 1. mai 2016. Dette gjøres automatisk i eksamenstjenesten.

Beregning av minimumshonorar

Ved færre enn fem besvarelser får sensor utbetalt minimumshonorar tilsvarende fem besvarelser, både ved sensur og klagebehandling.

Tillegg for verv som oppmann ved fellessensur i grunnskolen

Oppmann honoreres for 8 timer. Dette inkluderer vurdering av besvarelser der sensorene er uenige. Oppmannens honorar for arbeid med forhåndssensur og rapportskriving utbetales direktefra Utdanningsdirektoratet og kommer i tillegg til dette.

Videregående

Sensur ved sentralt gitt skriftlig eksamen i videregående opplæring, varighet 5 timer

- Forarbeid: 1 time per fagkode.
- Sensur: 26 minutter per besvarelse
- Etterarbeid: 6 timer totalt

I disse fagkodene beregnes 40 minutter til sensur per besvarelse:

- NOR1033/NOR1253 - Norsk tegnspråk
- NOR1039/NOR1259 - Norsk for hørselshemmede
- FSP5101 - Tegnspråk I
- PSP5055 - Tegnspråk I
- FSP5104 - Tegnspråk II
- PSP5057 - Tegnspråk II
- FSP5107 - Tegnspråk I+II
- PSP5059 - Tegnspråk III

Klagebehandling

Den til enhver tid gjeldende timesats økes med 25 % som ekstra kompensasjon. Klagesensur får betalt for for- og etterarbeid i tillegg til sensur fra og med 1. mai 2016. Dette gjøres automatisk i eksamenstjenesten.

Beregning av minimumshonorar

Ved færre enn fem besvarelser får sensor utbetalt minimumshonorar tilsvarende fem besvarelser, både ved sensur og klagebehandling. Det beregnes ikke minimumshonorar for hver ny fagkode.

I forbindelse med innføring av Lov om fagskoleutdanning i 2003 er teknisk fagskole ikke lenger definert som videregående opplæring, men som fagskoleutdanning. Teknisk fagskole behandles derfor ikke i dette rundskrivet.

Tillegg for verv som formøteleder ved fellessensur i videregående opplæring

Formøteleder honoreres for 4 timer, inkludert forberedelse til møtet.

Tillegg for verv som oppmann ved fellessensur i norsk i videregående opplæring

Oppmann honoreres for 8 timer. Dette inkluderer vurdering av besvarelser der sensorene er uenige. Oppmannens honorar for arbeid med forhåndssensur og rapportskriving utbetales direkte fra Utdanningsdirektoratet og kommer i tillegg til dette.

Spørsmål til dette skal rettes til statsforvalteren.

Plagiatkontroll til eksamen

Hvis du mistenker uselvstendig bruk av kilder i en eksamensbesvarelse, kan plagiatkontrollen avsløre hvilken del av teksten som er gjenkjent enten fra internett eller fra plagiatleverandørens database. Sammen med ditt faglige skjønn som sensor, kan rapporten i noen tilfeller være til hjelp i vurderingen av besvarelsen. Rapporten indikerer i prosent hvor stor andel av teksten som er gjenkjent, i tillegg til at du vil få se kilden til den gjenkjente teksten.

Plagiat ikke er det samme som fusk. Fusk vil si at eleven har kommunisert med andre under eksamen. En plagiatkontroll avslører kun graden av uselvstendighet.

I de fleste fagene er det lov å bruke hjelpemidler som krever tilgang til internett, men i et begrenset utvalg. Utvalget gjøres på forhånd, og skal være kilder som det er relevant å bruke for å svare på eksamensoppgaven.

Det er kompetansen kandidaten viser i besvarelsen du skal vurdere i henhold til oppgaven og læreplanen.

Sensorskolering

Statsforvalterne inviterer hver vår alle sensorer til sensorskolering (noen få fag har ikke sensorskolering). Formålet med sensorskoleringer er at sensorene skal oppnå et tolkningsfellesskap som kan være med på å ivareta en mest mulig rettferdig vurdering. Med «tolkningsfellesskap» brukt til sentralt gitt eksamen mener vi en felles forståelse blant sensorene av hva som kreves av elevene til eksamen. Eksamenskarakteren skal ikke være avhengig av hvilke sensorer som har vurdert besvarelsen.

På sensorskoleringene bruker sensorene et utvalg reelle eksamensbesvarelser som utgangspunkt for å diskutere hvilken kompetanse eksamensbesvarelsene viser, og hvilken karakter den enkelte eksamensbesvarelsen skal ha. Tolkningsfellesskapet fra sensorskoleringen legger føringer for karaktersetning av alle eksamensbesvarelsene i faget.

Filmer om sensur

Her kan du se to filmer om sensur. Den ene er om skriftlig eksamen med sentral sensur og den andre er om skriftlig eksamen med lokal sensur.

Skriftlig eksamen med sentral sensur

Skriftlig eksamen med lokal sensur

Vurdering av eksamen

En eksamenskarakter skal være uttrykk for den kompetansen hver enkelt kandidat viser på eksamen.

Du kan lese mer om blant annet [vurdering og vurderingskriteriene for skriftlig eksamen](#)